

Викладання іноземних мов у дошкільних навчальних закладах та початковій школі (2012-2013 н. р.)

Дошкільна освіта

- Новою редакцією Базового компонента дошкільної освіти Державного стандарту дошкільної освіти (схвалено від 4 травня 2012 року) передбачено визначення змісту дошкільної освіти через інваріантну і варіативну складові. Варіативна складова може бути реалізована за чинними програмами з урахуванням особливостей навчального закладу, індивідуальних можливостей, здібностей, потреб дітей та (або) побажань батьків. Їх складають освітні лінії «Комп'ютерна грамота», «Іноземна мова», «Хореографія» та ін.

Дошкільна освіта

- З метою поліпшення якості освітнього процесу та розширення, поглиблення змісту дошкільної освіти, в тому числі при наданні додаткових освітніх послуг, у роботі з дітьми можна використовувати й парціальні програми, що були схвалені комісією з дошкільної педагогіки й психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України. Зокрема, «Англійська мова для дітей дошкільного віку», автор Шкваріна Т. М.

Державний стандарт початкової загальної освіти

- Державний стандарт початкової загальної освіти прийнятий Постановою Кабінету Міністрів від 20 квітня 2011 року №462.
- Державний стандарт складається з: Базового навчального плану початкової загальної освіти; загальної характеристики інваріантної та варіативної складових змісту початкової загальної освіти; державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів.
- Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у Типових навчальних планах реалізується через навчальні предмети "Українська мова (мова і читання)", "Російська, інша мова національної меншини (мова і читання)", "Іноземна мова".

Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів

- На основі Державного стандарту Міністерство освіти і науки, молоді та спорту розробляє типові навчальні плани, навчальні програми, відповідно до яких здійснюється підготовка підручників.
- У 2012/2013 н.р., іноземна мова у початковій школі буде вивчатися за навчальними програмами а саме:
- «Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 1-4 класи», Видавничий дім «Освіта», 2012 р.;

Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів

- «Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови. 2-12 класи», Київ «Перун», 2005 р.;
- «Програми для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови. 1-11 класи», Київ, 2010 р.

Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів

- Робочі навчальні плани на 2012/2013 навчальний рік складаються згідно листа Міністерства від 23.05.12 р. №1/9-399 для:
- - 1-х класів - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОНмолодьспорт України від 10.06.2011 № 572;
- - 2-4 класів – за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОН України від 29.11.2005 № 682.

Поділ на групи

Нормативна тривалість уроків

- У початковій школі з першого року навчання може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні української чи іншої мови навчання (мови і читання), української мови (мови і читання) у школах з навчанням мовами національних меншин, **іноземної мови** відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128).
- При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі - 35 хвилин, 2 - 4 класах - 40 хвилин.

Запровадження вивчення іноземної мови з першого класу

Згідно Державного стандарту початкової загальної освіти іноземна мова впроваджується як обов'язковий предмет з 1-го класу в усіх типах загальноосвітніх навчальних закладів:

загальноосвітній навчальний заклад:

1 клас – 1 год., 2 клас-2 год., 3 клас-2 год., 4 клас-2 год.;

спеціалізована школа з поглибленим вивченням

іноземної мови: 1 клас -3 год., 2 клас - 3 год., 3 клас - 3 год., 4 клас-4 год.

Особливості запровадження вивчення іноземної мови з першого класу

- позитивна мотивація;
- імітативно-ігрові технології (формування в учнів всіх компонентів фонологічної компетенції, а саме: ритму, наголосу та інтонації; робота в парах, групах);
- взаємопов'язане навчання мови і культури;
- інтегроване навчання видів мовленнєвої діяльності;
- комунікативно-орієнтований підхід;
- врахування вікових і індивідуальних особливостей;

Особливості запровадження вивчення іноземної мови з першого класу

- використання досвіду рідної мови;
- систематичне повторення вивченого матеріалу (розвиток мислення, уваги, пам'яті, сприймання та уявлення);
- використання наочності;
- використання аудіоматеріалів

Організація навчально-виховного процесу та навчально-методичне забезпечення учнів початкової школи

- У загальноосвітніх навчальних закладах може використовуватися лише те навчально-методичне забезпечення, що має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України. Перелік рекомендованої літератури затверджується наказом Міністерства освіти і науки України та оприлюднюється через “Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України”. Із зазначеним переліком можна буде ознайомитись на сайті Міністерства освіти і науки України [www.U](http://www.u.edu.ua) загальноосвітніх навчальних закладах може використовуватися лише те навчально-методичне забезпечення, що має відповідний гриф Міністерства освіти і науки України. Перелік рекомендованої літератури затверджується наказом Міністерства освіти і науки

Підручники та навчально-методичні комплекти для 1-го класу:

- «Англійська мова. 1 клас» (авт. Несвіт А. М.), ТОВ «Видавництво «Генеза».
- «Англійська мова. 1 клас» (авт. Карп'юк О. Д.), ТОВ «Видавництво «Астон».
- «Англійська мова для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням англійської мови. 1 клас» (авт. Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В.), ТОВ «Центр навчально-методичної літератури».
- «Англійська мова для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням англійської мови. 1 клас» (авт. Ростоцька М. Є., Карп'юк О. Д.), ТОВ «Видавництво «Астон».

Підручники та навчально-методичні комплекти для 1-го класу:

- «Німецька мова. 1 клас» (авт. Паршикова О. О., Мельничук Г. М., Савченко Л. П., Сидоренко М. М., Горбач Л. В.), ТОВ «Видавництво «Грамота».
- «Німецька мова для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням німецької мови. 1 клас» (авт. Скоропад Я. М.), ДП «Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ».
- «Французька мова. 1 клас» (авт. Чумак Н. П., Кривошеєва Т. В.), ТОВ «Видавничий дім «Освіта».

Підручники та навчально-методичні комплекти для 1-го класу:

- НМК «Family and Friends» Starter, Oxford University Press.
- НМК «Tracks 1», Pearson.
- НМК «Fairyland» Starter, Express Publishing.

Підручники та навчально-методичні комплекти для 1-го класу:

- «Французька мова для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням французької мови. 1 клас» (авт. Клименко Ю. М.), ТОВ «Видавництво «Генеза».
- «Іспанська мова. 1 клас» (авт. Редько В. Г., Береславська В. І.), ТОВ «Видавництво «Генеза».
- «Німецька мова. 1 клас»(Н.Басай), ТОВ «Видавничий дім «Освіта».

1-й клас початкової школи

- розглядається як основний в постановці іноземної вимови, формуванні ритміко-інтонаційних навичок та звуко-буквенних співвідношень.
- 35 годин, відведених програмою на вивчення іноземної мови в 1-му класі планується розділити на 2 півріччя – I півріччя – 16 годин для засвоєння основ фонологічного аспекту мови і 19 годин (II півріччя) на засвоєння звуко-буквенних співвідношень.
- В програмі з іноземної мови для 1-го класу виділено найбільш відповідні сфери спілкування, а саме: *особистісна*, центром якої є сім'я, друзі, дозвілля, іграшки, тварини; *публічна*, що охоплює свята та традиції, пов'язані з ними; *освітня*, сконцентрована навколо знань предметів шкільного побуту.

2-й рік вивчення іноземної мови, що розпочнеться з 2013/2014 н.р.

- передбачає більшу кількість годин, збільшення тем ситуативного спілкування, особливо в публічній сфері (короткі відомості про своє місце, пори року, екскурсії). Сфери спілкування, які були позначені в 1-му класі, отримують поширене тлумачення.
- Матеріалом для слухання у 2-му класі слугує не тільки жива мова вчителя на уроці, але й аудіозаписи джазових наспівів, дитячих віршів, пісень, римівок, мікро-діалогів, міні-розповідей.
- У 2-му класі розглядається цілеспрямована робота з читанням в 2-х напрямках – навчання техніки читання (читання вголос) та читання про себе.
- Учні 2-го класу засвоюють навички техніки письма – графіки та орфографії. Саме у 2-му класі закладаються основи грамотного письма.

У 3-4 класах

- значно ускладнюється тематика мовного та мовленнєвого матеріалу для говоріння.
- У 3-4 класах доцільно застосовувати ситуації, побудовані за принципом діалогу культур, а саме: ситуацій-уявних подорожей, ситуацій-обміну думками.
- У 3-4 класах збільшується доля самостійної роботи учня над мовним та мовленнєвим матеріалом, що дозволяє молодшим школярам реалізувати свої творчі здібності (індивідуальні завдання при виконанні пошукових завдань при читанні та письмі, проектна робота).

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

- Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-2 класів здійснюється вербально, у 3-4 класах за 12-бальною шкалою.
- За рішенням педагогічної ради загальноосвітнього навчального закладу оцінювання навчальних досягнень учнів 2 класу може здійснюватися, розпочинаючи з II семестру, за 12-бальною шкалою.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів

- Основними видами оцінювання з іноземної мови є:
- поточне
- тематичне
- семестрове
- річне.

Проводиться аналогічно до оцінювання у середній та старшій школах, але з урахуванням вікових особливостей молодших школярів.

Кількість і призначення учнівських зошитів, їх перевірка. Порядок ведення зошитів

- Для виконання всіх видів навчальних робіт з іноземної мови учням рекомендується мати зошити:
- у початковій школі – 2 зошити один з яких може бути на друкованій основі.
- Для виконання контрольних робіт заводяться окремі зошити.
- Аналіз контрольних робіт виконують у робочому зошиті.

Перевірка учнівських зошитів, словників

- При перевірці робіт з іноземної мови у початковій школі вчитель виправляє помилки і пише зверху правильний варіант слова, виразу тощо. Зошити у яких виконуються навчальні класні та домашні роботи перевіряються після кожного уроку у всіх учнів з виставленням оцінок.
- Оцінка за ведення зошита виставляється один раз на місяць у журнал у графу без дати з надписом зошит.
- Словники перевіряються один раз в семестр. Вчитель виправляє помилки і ставить підпис та дату перевірки.

Рекомендована література:

- Навчальний посібник «Методика навчання англійської мови у початковій школі», Роман С.В., Київ, Ленвіт, 2009 р.;
- Методичний посібник для вчителів іноземних мов «Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи», В.Редько, Київ, "Генеза", 2007 р.;
- Світові тенденції навчання іноземних мов у початковій школі та їх реалізація в Україні, О. Коваленко, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;

Рекомендована література:

- Всеукраїнська методична студія-семінар «Особливості навчання іноземних мов у початковій школі: пріоритети і завдання», науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р., г. «Le Français», numero 6 (230), mars 2012;
- Глибинні реформи в освіті: час прискорюватись, Б. Жебровський, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;
- Якими бути підручникам з іноземної мови для початкової школи?, Концепція змісту і структури підручників з іноземної мови учнів молодшого шкільного віку, В.Редько, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р., г. «Le Français», numero 6, 7 (230,231), mars 2012;

Рекомендована література:

- Європейське мовне портфоліо на етапі початкової школи, О. Карп'юк, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;
- Концепція підручників з англійської мови для учнів 1-4 класів спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням англійської мови, М.Ростоцька, О.Карп'юк, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;
- Концепція навчання англійської мови в загальноосвітній початковій школі за НМК «Have Fun», Л.Калініна, І. Самойлюкевич, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;

Рекомендована література:

- «Deutsch-1» — новий навчально-методичний комплект для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;
- Підручник для початкової школи «Francais 1», Ю.Клименко, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р., г. «Le Francais», numero 6(230), mars 2012;
- Психологічне обґрунтування раннього білінгвізму, О. Бондаренко, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;
- Проблеми наступності й безперервності освіти в початковій і середній школі: нотатки з досвіду, В.Гусєва, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;

Рекомендована література:

- Pearson Test of English: міжнародний досвід оцінювання навичок усного іншомовного мовлення учнів молодшого шкільного віку, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №1(53) лютий-березень 2012 р.;
- Особливості навчання англійської мови учнів 1 класу, В. Буренко, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №2(54) березень-квітень 2012 р.;
- Молодший школяр: навчаємо бережно, В.Водоп'янова, науково-методичний журнал «Іноземні мови в сучасній школі», №2(54) березень-квітень 2012 р.;
- Жити в час змін надзвичайно цікаво..., О.Коваленко, г. «Le Francais», numero 15-16 (239-240), aout 2012;
- Вивчаємо іноземну мову з першого класу, Л.Білик, Г.Федчук, г. «Le Francais», numero 15-16 (239-240), aout 2012;

Рекомендована література:

- Концепція підручника «Francais 1» для спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням французької мови, Ю.Клименко, г. «Le Francais», numero 15-16 (239-240), aout 2012;
- Календарне планування за НМК «English with Smiley 1» для 1-го класу загальноосвітніх навчальних закладів, О. Карп'юк, г. «English», №14(590), July, 2012;
- Календарне планування за НМК «Tracks 1», Pearson , г. «English», №14(590), July, 2012;
- Календарне планування за НМК «Fairyland» Starter, Express Publishing, г. «English», №14(590), July, 2012;
- Календарно-тематичне планування навчального матеріалу за підручником Л.Горбач «Deutsch» для спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням німецької мови 1 клас., г. «Deutsch» №15(311), August, 2012 Deutsch

Рекомендовані Інтернет-ресурси:

- learnenglishkids.britishcouncil.org,
learnenglishkids.britishcouncil.org/parents — сайт з безкоштовними матеріалами, які допомагають дітям вивчати англійську мову (ігри, пісні, оповідання), є окремий розділ з порадами для батьків.

Підготовлено за матеріалами:

- Лист МОН від 01.06.2012 р. №1/9-426 «Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін», «Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України» №19-20-21 липень 2012 р., №17-18 червень 2012 р., Київ, «Педагогічна преса», 2012 р.
- Про вивчення іноземних мов у 2012/2013 н.р., г. «Le Francais», numero 15-16 (239-240), aout 2012;
- Інструктивно-методичний лист від 09.06.2011 р. №1/9-454 (додаток 1: «Про організацію навчально-виховного процесу в початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів»)(рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2-4 класах), www.mon.gov.ua

Підготовлено за матеріалами:

- Лист МОН від 21.05.2012 № 1/9-388 «Про організацію роботи в дошкільних навчальних закладах у 2012/2013 н.р.», «Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України» №16 червень 2012 р., Київ, «Педагогічна преса», 2012 р.